

Status : Openbaar
Datum : 2 juli 2026 20.00 uur
Locatie : Vergaderkamer 3

Aanwezig:

Voorzitter:	mw. K.M.H. van Dam	
Raads(commissieleden):	dhr. C.J.P. Boere	(NE)
	dhr. M.H. du Chatinier	(CU)
	dhr. R. van Heusden	(ONS)
	dhr. M.P. Hoekstra	(D66)
	dhr. J.G. van de Kolk	(SP)
	dhr. R.J. van Kuijk	(SGP)
	dhr. S.F. Strik	(PvdD)
	dhr. V. Turner	(VVD)
	dhr. M. Vermeulen	(CDA)
	mw. F. van de Wall	(FvD)
	dhr. F.J.H. van Zuylen	(PRO)

Verder aanwezig:

College:	dhr. E. Straver
(Ambt.) ondersteuning:	mw. M. Tolsma, mw. B. Rasuli, dhr. Suhua Ma, mw. A. Reekers
Commissiegriffier	mw. E. Vegt
Publiek:	aanwezig
Pers:	niet aanwezig
Afwezig:	RGL

1 Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Het is een openbare vergadering die live wordt uitgezonden. De opnamen blijven bewaard en zijn ook achteraf te bekijken via de website van de gemeente. Hierna licht de voorzitter de agenda van deze avond toe. De agenda wordt vastgesteld.

2 Algemeen spreekrecht over aan de raad gerichte brieven, mededelingen college en gemeenschappelijke regelingen, kort bespreken collegebesluiten

Er zijn geen insprekers aangemeld. Er zijn twee mededelingen:

- Namens Nico de Jong, raadslid en tevens lid van het algemeen bestuur van Regio Holland Rijnland: Regio Holland Rijnland heeft tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 24 juni jongstleden, op de vraag hoe het staat met project Groene Hart Waterstof, geantwoord dat zij hier nog op terug komen.
- De heer Goedegebuure, voorzitter van de auditcommissie: Naar aanleiding van de door de raad aangenomen motie programmabegroting 2027 e.v. is een traject gestart. De auditcommissie heeft een eerste voorstel gekregen voor een nieuwe indeling van de programmabegroting 2027 een heeft daar positief op geadviseerd. Er komt een brief naar de raad met een toelichting daarop.

Wethouder Straver geeft aan dat ook vanuit het college een brief volgt waarin deze ontwikkeling wordt toegelicht. Daarnaast wordt na het reces een avond georganiseerd om een doorkijk te geven in de begroting 2027 in nieuwe stijl.

3 Stand van zaken moties en toezeggingen

De lijst wordt conform vastgesteld.

4 Debat Jaarstukken 2025

Samenvatting

Conform artikel 197 Gemeentewet legt het college met de Jaarstukken 2025 verantwoording af aan de raad over het gevoerde bestuur en beleid over het jaar 2025. De Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het door de raad vastgestelde beleid. Het jaarverslag bestaat uit een beleidsverantwoording per programma en een verantwoording op specifieke onderwerpen in de paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans, een toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten en de toelichting hierop. Tot slot bestaat de jaarrekening uit de bijlage met de verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen en de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Concept besluit

1. De Jaarstukken 2025 vast te stellen:

- a. met een financieel resultaat vóór bestemming van circa € 6,3 miljoen nadelig;
- b. met de onderstaande resultaatbestemmingen ter hoogte van circa € 5,8 miljoen;

2. Het resultaat na bestemmingen van circa € 12,1 miljoen nadelig te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Bespreking

De voorzitter leidt het onderwerp in. Er zijn geen insprekers aangemeld. Hierna krijgen de commissieleden het woord.

In zijn algemeenheid bestaat tevredenheid over de kwaliteit van de jaarstukken. Er is veel werk verzet, niet alleen voor het opstellen van alle financiële stukken maar ook beleidsinhoudelijk is veel tot stand gebracht. Het resultaat is gunstiger dan aanvankelijk geraamd, echter er blijft sprake van een aanzienlijk tekort dat ten laste van de algemene reserve wordt gedekt. De daling van de algemene reserve geeft dan ook reden tot zorg. De vraag wordt gesteld welke lessen getrokken worden uit het verschil tussen raming en realisatie. Ook is de vraag aan de orde, gelet op een aantal onderbestedingen, in hoeverre realisatie heeft plaatsgevonden met de gewenste maatschappelijke effecten. Voor de komende jaren ligt een forse uitdaging om tot een structureel gezonde financiële situatie te komen. FvD is van mening dat sprake is van financieel wanbeleid en mismanagement: er is immers nauwelijks financiële manoeuvreerruimte en meevallers zijn incidenteel van aard. Voor een aantal dossiers wordt aandacht gevraagd zowel wat betreft financiële beheersbaarheid als inhoudelijk: jeugdzorg, Gnephoeek, beheerplannen en onderwijshuisvesting (inclusief binnenklimaat) en duurzaamheid. Tot slot wordt een aantal specifieke vragen gesteld: verlagen beroep op kwijschelding afvalstoffenheffing, inzet CDOKE gelden, inzet WSW gelden, overzicht woningbouwlocaties op website, alternatieven voor netverzwaring Langerode, fraude risico, overschot WMO gelden en rijksmiddelen toeslagenaffaire.

Wethouder Straver merkt op dat het rekeningresultaat van 6 miljoen weliswaar een tekort is maar in perspectief gezien 1% van het totale begrotingsvolume betreft, hetgeen aanvaardbaar is. Hij deelt de zorg van de commissie over de financiële situatie van de gemeente, van mismanagement is echter zijns inziens geen sprake. Het college gaat samen met de raad aan de slag met een nieuwe opzet voor de beleidsbegroting waarmee de informatiepositie voor de raad wordt verbeterd en meer inzicht bestaat in beleidsindicatoren, en integrale afweging van risico's en het strategische financieel beleid. Hierin past ook het voornemen om de raad periodiek te informeren over specifieke dossiers als jeugdhulp, zowel financieel als beleidsinhoudelijk. Over de Gnephoek is de raad onlangs geïnformeerd zodat iedereen een gelijk informatieniveau heeft in dit complexe dossier. Ook in de komende tijd zal de raad maximaal worden geïnformeerd, te beginnen met een informatieavond over de grondexploitaties. In het Integraal huisvestingplan onderwijs wordt ook binnenklimaat meegenomen, alternatieven voor netverzwaring Langerode worden onderzocht, CDOKE gelden worden opgenomen in Gemeentefonds waardoor structurele inzet van deze gelden mogelijk zou zijn, onderzocht moet worden of een structureel budget voor kwijschelding afvalstoffenheffing haalbaar is.

In de agendacommissie zal gesproken worden over de wijze waarop de jaarstukken worden besproken. Het is immers niet alleen een financieel stuk maar ook een beleidsinhoudelijk document, hetgeen betrokkenheid van het gehele college vraagt. Ook is het integraal bespreken van alle financiële stukken een optie om herhalingen in het debat te voorkomen.

Toezeggingen wethouder Straver:

- De vraag van de heer Strik hoe het college denkt de doelstellingen op het gebied van CO2 uitstoot alsnog te halen zal alsnog worden beantwoord.
- De wethouder zegt toe de actuele stand woningbouwlocaties op website bij de betreffende portefeuillehouder onder de aandacht te brengen.
- De wethouder geeft aan wethouder De Vries door dat de raad op het dossier jeugdzorg periodiek wil worden geïnformeerd, zowel financieel als inhoudelijk.

Conclusie

De voorzitter concludeert dat dit onderwerp als hamerstuk wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 9 juli aanstaande.

5 Debat Voorjaarsnota 2026

Samenvatting

Op grond van artikel 6 van de Financiële verordening, vastgesteld op grond van artikel 212 van de Gemeentewet, brengt het college na vier maanden van het begrotingsjaar een tussentijdse rapportage uit, aangeduid als de Voorjaarsnota. Deze rapportage bevat per programma een inhoudelijke uiteenzetting over afwijkingen in de uitvoering en de hieruit voortvloeiende beleidsaanpassingen. Per programma wordt ook een overzicht van baten en lasten gegeven, met de bijgestelde raming en een toelichting. De mutaties in de Voorjaarsnota 2026 laat een voordelig begrotingsresultaat zien van circa € 0,3 miljoen ten opzichte van de primitieve begroting. Dit is inclusief de eerder zelfstandig vastgestelde raadsbesluiten. De totale lasten stegen met € 68,9 miljoen tot € 609,3 miljoen (inclusief

reservemutaties). De baten namen toe met € 69,3 miljoen tot € 594,4 miljoen (inclusief reservemutaties). Per saldo levert dit een voordeel op van circa € 0,3 miljoen. Een gedetailleerde toelichting op alle mutaties vindt u in hoofdstuk 3 van deze Voorjaarsnota.

Concept besluit

1. De Voorjaarsnota 2026 vast te stellen, waarmee de programmabegroting 2026 wordt gewijzigd conform de in hoofdstuk 2 en 3 toegelichte mutaties, met:
 - a. circa € 70,0 miljoen aan hogere lasten (inclusief € 10,1 miljoen zelfstandige raadsbesluiten);
 - b. circa € 37,1 miljoen aan hogere baten (inclusief –€ 0,4 zelfstandige raadsbesluiten);
2. In te stemmen met de volgende reservemutaties conform bijlage 5 Reservemutaties:
 - a. een storting in de reserves van circa € 2,0 miljoen (inclusief € 1,5 miljoen zelfstandige raadsbesluiten);
 - b. een onttrekking uit de reserves van circa € 32,1 miljoen (inclusief € 10,8 miljoen zelfstandige raadsbesluiten);
3. Kennis te nemen van de gewijzigde investeringskredieten in de Voorjaarsnota met een bijstelling van circa € 27,1 miljoen aan de lasten- en batenraming, conform de specificaties in bijlage 4 Kredieten;
4. In te stemmen met het saldo van circa € 0,3 miljoen voordelig, te verrekenen met de Algemene Reserve.

Bespreking

De voorzitter leidt het onderwerp in. Er zijn geen insprekers aangemeld. Hierna krijgen de commissieleden het woord.

In zijn algemeenheid wordt geconstateerd dat begrotingstekort iets lijkt af te nemen maar de financiële situatie blijft kwetsbaar. Om de gemeentefinanciën structureel gezond te krijgen vraagt dit om scherpe keuzes en een betere risico inschatting en beheersing (Gnephoeek, Jeugdzorg, onderwijshuisvesting, fietsbrug, MFS de Bijlen). Ook in de VJN is sprake van onttrekking aan de algemene reserve en geen stortingen. Specifieke aspecten die aan de orde zijn gesteld: profilering binnen de regio, de waardevolle achtergrondinformatie bij de stukken zoals de evaluatie en het vervolg van de tijdelijke huisvesting op locatie Hoorn 198, uitputting budget voor duurzaamheidsleningen, uitdaagrecht opnemen in een participatieverordening, verduurzaming om risico van energieprijzen te dempen, voldoende capaciteit inzetten om het fietsprogramma uit te voeren, inzet op lokale energie opwek en energiegemeenschappen.

Wethouder Straver beaamt dat de financiële situatie zorglijk is en vraagt om keuzes. Dit wordt verder uitgewerkt in aanloop naar het opstellen van de begroting. Hierbij is ook het collegeprogramma relevant: welke ambities kunnen wel/niet, gelet op een gezonde financiële situatie. Daarin past ook het maken van een keuze over een aanvaardbare grens van de algemene reserve. Duurzaamheidsleningen verdienen zich op termijn terug maar daarvoor moet eerst budget voor worden vrijgemaakt, het uitdaagrecht wordt verder uitgewerkt in collegeprogramma. Een betere risico inschatting en beheersing is noodzakelijk. Verduurzaming van het wagenpark vraagt een forse investering en hangt ook samen met afvalbeleid. Op het gebied van onderwijshuisvesting is sprake van prijsstijgingen van projecten. Hierover gaat de gemeente in overleg met de schoolbesturen. Op het gebied van regionale samenwerking liggen voor onze gemeente (financiële) kansen in de regio.

Conclusie

De voorzitter concludeert dat dit onderwerp als hamerstuk wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 9 juli aanstaande.

6 Debat Kadernota 2027

Samenvatting

In artikel 3 lid 1 van de Financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) Gemeente Alphen aan den Rijn staat dat het college jaarlijks aan de raad een kadernota aanbiedt. De kadernota is een richtinggevend document met daarin de financiële kaders en de beleidsvoornemens voor de programmabegroting van het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

De kadernota 2027 geeft het saldo van de startpositie voor het opstellen van de begroting 2027. Dit is een weergave van de opgave die het college en de raad hebben om de begroting 2027–2030 in de twee laatste jaren (2029 en 2030) structureel sluitend te krijgen. Hieronder een overzicht van de kadernota 2027. Er is geen sprake van een structureel evenwicht in de jaren 2027 tot en met 2030.

Concept besluit

De Kadernota 2027 vast te stellen.

Bespreking

De voorzitter leidt het onderwerp in. Er zijn geen insprekers aangemeld.

Hierna krijgen de commissieleden het woord. Gesproken is over het karakter van deze kadernota die bijzonder is van opzet, gelet op de recente bestuurswissel. De voorliggende kadernota is meer technisch van aard en biedt op dit moment onvoldoende richting voor beleidskeuzes. Immers er is sprake van een groot aantal onzekerheden waardoor de kadernota (nog) geen volledig beeld biedt. Denk hierbij aan de vele PM posten, extra onderhoud bruggen, uitwerking coalitie akkoord, meicirculaire, rapport Boen en Croon, reeds eerder genomen besluiten over bijvoorbeeld MAX en Kringloop. De hieruit voortvloeiende financiële opgave vraagt realisme en politieke keuzes.

Wethouder Straver is blij dat de commissieleden de financiële zorgen van de gemeente serieus nemen en onderkennen. Hij roept de gemeenteraad op om samen met college oplossingsrichtingen te zoeken in de aanloop naar de begroting 2027. Een aantal posten, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud bruggen is onontkoombaar. Voor andere posten die niet onontkoombaar zijn, moeten we de discussie met elkaar aangaan. De raad wordt hier in een vroeg stadium bij betrokken om met elkaar te bespreken welke maatregelen bespreekbaar zijn, zowel aan de uitgavenkant als aan de inkomstenkant, om de gemeentefinanciën structureel gezond te krijgen. De komende tijd wordt gewerkt aan het nader kwantificeren van de PM posten en de verwerking van de meicirculaire. Ook wordt gewerkt aan inzicht in de ontwikkeling van de kapitaallasten van het investeringsprogramma. Bekeken zal worden hoe eerder genomen besluiten zoals MAX en kringloop, in de begroting worden verwerkt.

Toezegging wethouder Straver: Nagaan in hoeverre contractverlenging Tom in de buurt reeds een feit is.

Conclusie

De voorzitter concludeert dat dit onderwerp als bespreekstuk wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 9 juli aanstaande.

Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen en sluit de vergadering omstreeks 23.05 uur.